

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Ijjas Antal

Cím:

A Nemzeti Szalon törzstagjainak második kiállítása

Forrás:

Nemzeti Ujság

Pp.

(Hely)

1944. II. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Nemzeti Szalon

Idő

"1944"

Személy

A Nemzeti Szalon törzstagjainak második kiállítása

A Nemzeti Szalonról hovatovább meg-rögződik a közfelfogásban az a vélemény, hogy afféle második Mücsarnok: hagyományok őrizője. Igaz, hogy egy elviharzott festészeti forradalom hagyományaié. De azért törzstagjainak kiállítását látva, felragyog a látogató előtt a Nemzeti Szalon régi fénye; művészeinek együttese még mindig súlyt jelent, noha ez nem a Szalon külön iránya, hanem tagjainak külön-külön tehetségéből és egyéni súlyából tevődik össze.

Milyen szép és érzékletes például — ha nem is valami tulságosan korszerű — Benkhard Ágoston három képe: egy nyílt, haragoszöld erdei táj, egy intim erdei enteriőr forró napfénytől sütött ifjuzöld bokrok között, s harmadik képén az alvó lány husának selymes rózsaszinje. E sima elegáns eszközökkel alkotott szépség-stílus után keresve föl Bernáth Aurél két képét, azok szabálytalan erővel ugranak minden finom és nyájas technika fölé: mind a kettő pasztell, de minthacsak a pasztell démona alkotta volna őket, feltárva valami varázslattal az ábrázolt tárgyak színeinek lelkét: egy sötétónusu csendélet körül a homály fekete ragyogását, benne a virágok színének ékszeres tűzét, vagy másik szintén óriás pasztelljén egy barna halásháló szálain át a lila eget

s az alkonyat színes homályát, és vörös tárgyait. Burghardt Dezső egy esti folyópart barna és zöld párát ragadja meg egyik kiállított képén, egy arcképén pedig az érett érzékek belső sugárzásával telt asszonyi arcot. Elhozta négy képét a most nyolcvan éves Csók István; műveiből jó darab bizonyára a múlté, de érzékletes és érzékies esztéticizmusa és tüdése még most is fiatalosan hat.

Edvi Illés Aladár „Kukoricatarló“-ján éles őszi konturokkal látszanak a levegőn át a föld és a mező száraz darabjai, „Nyárfák“ című képe erdőszélt mutat az alkonyat zölden felszálló derülésével. Hatvani Ferenc csendéleteket és kislányarcokat fest lágyan szétfolyó színekkel; különösen arcai finoman fejezik ki a gyermeklányok szétfolyó, lágy, határozatlan egyéniségét. Hubay Andor északi élményeket fest: Norvégiai napnyugtát, sarkkör alatti fehér éjszakát, fények egymásba mosódó játékát. A skandináv éjszakák tejszínű derengésében uszó fényhatások azok, amik érdeklik. Koszta József „Korsós nője“ érett, stilusos kis remekmű. Molnár C. P. ujszövetségi képei mellett két kicsi érdekes, finom atkéképet is adott; mintha a napfényvel előntött bronzszobor lenne ez a mindkét „Füldő nő“-je. Réti István érdekes portrét hozott, címe: „Herczeg Ferenc arcképe

1899“. Az író — negyvenedik évének fordulója körüli magas, erős, elegáns férfi-alak — homályba mosódó vonásokkal áll a képen, de ezek a vonások mindennél jobban beszélnek valami szinte kegyetlen erőről és határozottságról, az emberek elől való elzárkózásról, s pillantásában ott van az a titokzatos valami, ami egy ember egyéniségét adja.

Rudnay Gyula kicsiny képekkel szerepel, de ezek a kiállításnak talán a leg-szebb darabjai: az „Erdei út“ és a „Táj-kép lovassal“ mintha csak valami holland klasszikus gyűjteményéből került volna ide, de átélve és átízítva modern látással és festői eszközökkel: „Bábonyi templom“-a szinte beleröppen a magasságba, melybe felmered. Szlányi Lajos legjobban szereti festeni az olvadó hó, a hófoltos föld, hópárát és füstöt párologtató tetők s a napfény látományát. Szőnyi István képein csak úgy izzik a fény szinte vakitva és lángolva csap arcunkba a „Folyópart“ kanyarulatának kráteréből s falusi parasztudvarokról. A most nemrég meghalt Szüle Péter képei alatt ott függ egyik babérkoszorúja és gyászfátyola, s rembrandti barnába ágyazottan tekintenek felénk az egyéniség misztikus sugárzását megragadni kívánó arcképei. Vidovszky Béla butorenteriőrijei akkor kezdenek hatni, amikor jobban megnézi őket az ember és látja, hogy hányféle színnek, fénynek, fénytörésnek, visszaverődésnek és tónusnak boszorkányos pompával és biztonsággal megoldott játéka. Fényvisszaverődésekkel telt árnyékos szo-

bán tul szinte egy festő, boszorkánymester gráciáival ragyogtat fel egy tarka virágparkot!

A szobrászok közül most talán csak Farkas Zoltánt említjük fel két — Meunier stílusára emlékeztető — markáns bronzfejével. Pátzai Pált három kitűnő mellszobrával (egyik jobb mint a másik!) s Medgyessy Ferencet mészko és terrakotta arcmásaival.

IJJAS ANTAL